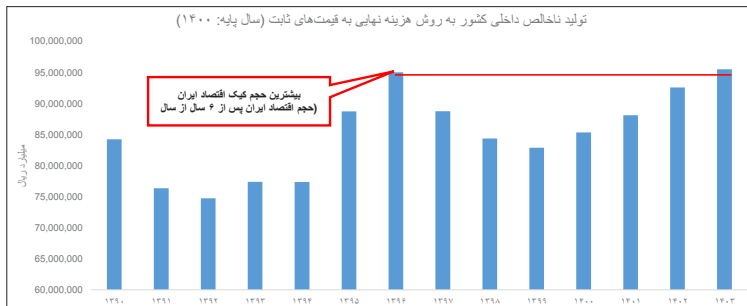

رشد تولید ناخالص داخلی؛ رکورد تاریخی در اقتصاد ایران

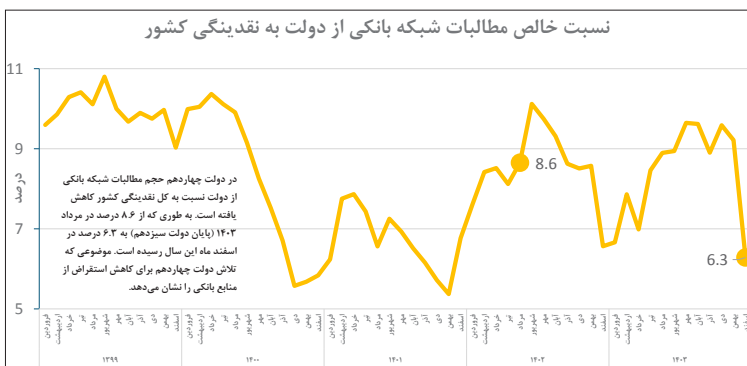
تولید ناخالص داخلی

تولید ناخالص داخلی (GDP) یکی از مهم ترین شاخص های اقتصادی برای سنجش میزان تولید کالا و خدمات در یک کشور است. این شاخص نشان می دهد که اقتصاد یک کشور در طول سال چه میزان ارزش اقتصادی ایجاد کرده است. GDP به نوعی گزارش کارنامه اقتصادی کشور به شمار می رود و تغییرات آن بیانگر رونق یا رکود فعالیت های تولیدی است. بر اساس آمارهای رسمی، تولید ناخالص داخلی ایران به قیمت ثابت در سال ۱۴۰۳ به رقم ۹۵۵۰ هزار میلیارد تومان رسیده که بالاترین میزان تاریخی آن محسوب می شود. این دستاورد نشان دهنده رشد پیوسته ظرفیت تولید و گسترش فعالیت های اقتصادی در کشور است.

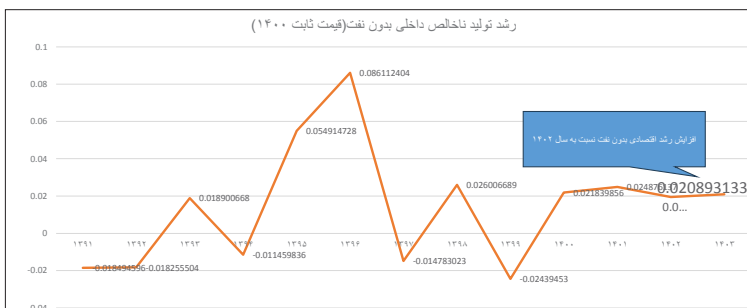
نسبت خالص مطالبات شبکه بانکی از دولت به نقدینگی کشور

یکی از عوامل مهم رشد نقدینگی به عنوان مهم ترین متغیر تورم ساز در اقتصاد، رشد بدهی دولت به شبکه بانکی است. در واقع دولت برای جبران کسری بودجه خود از بانک مرکزی و سایر بانک ها استقراض می کند. موضوعی که در نهایت اثر خود را به صورت رشد نقدینگی و افزایش تورم نشان خواهد داد. مطابق آمارها حجم خالص مطالبات دولت از شبکه بانکی در اسفند ماه ۱۴۰۳ بالغ بر ۶۳۹ همت بوده که نسبت ۶.۳ درصد از نقدینگی را تشکیل می دهد. روند آماری نسبت بدهی دولت به شبکه بانکی به نقدینگی نشان می دهد که این نسبت در ابتدای روی کار آمدن دولت چهاردهم یعنی مرداد ۱۴۰۳ برابر با ۸.۶ درصد بوده و بنابراین در طی این دولت کاهش یافته است. به طوری که نسبت ۶.۳ درصدی این شاخص در اسفند ۱۴۰۳ کمترین مقدار از اسفند ۱۴۰۱ محسوب می شود. بنابراین می توان گفت دولت چهاردهم جهت کاهش استقراض از شبکه بانکی حرکت و تلاش کرده است تا نقش دولت در رشد تورم را کنترل کند.

روند رشد اقتصادی بدون نفت

برای تحلیل دقیق تر وضعیت اقتصاد، معمولاً شاخص «رشد اقتصادی بدون نفت» بررسی می شود. زیرا وابستگی به نفت می تواند نوسانات شدیدی ایجاد کند. بررسی این شاخص نشان می دهد که در برخی سال ها، رشد منفی تجربه شده است؛ از جمله سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ با کاهش ۱.۸ درصدی و همچنین سال ۱۳۹۹ با کاهش ۲.۴ درصدی. این کاهش ها ناشی از فشارهای ناشی از تحریم ها و محدودیت های اقتصادی بوده است. اما از سال ۱۴۰۰ به بعد، مسیر اقتصاد تغییر کرده است. در سال های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ رشد مثبت ۲.۲ و ۲.۵ درصدی ثبت شد و در ادامه در سال های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ نیز این روند ادامه یافت و به ۱.۹ و ۲.۱ درصد رسید. نکته مهم این است که طی چهار سال اخیر، رشد اقتصادی بدون نفت همواره مثبت بوده که این موضوع نشانه ای روشن از پایداری فعالیت های تولیدی در کشور است.

بازگویی واقعیت بر زمین مانده

همینگوی در پیرمرد و دریا داستان ماهیگیری را روایت می کند که ۸۴ روز بی صید مانده بود، اما امید را از دست نداد. سانتیاگو، پیرمرد ماهیگیر، با دستان زخمی و تن خسته سه شبانه روز با ماهی عظیمی جنگید. هرچند در بازگشت، کوسه ها صید او را بلعیدند و تنها اسکلت بر جای ماند، اما ارزش کار او در خود مبارزه نهفته بود؛ در اینکه اگر آن تلاش نبود، اصلاً چیزی برای بازگویی باقی نمی ماند. دولت چهاردهم در یک سال گذشته به نوعی شبیه همین سانتیاگو بود؛ گام هایی برداشت که شاید خاموش و بی صدا جلوه کردند، اما نبودشان می توانست هزینه های به مراتب سنگین تری بر جامعه تحمیل کند. سرنوشت قایق و سرنشینان در دل این طوفان مبهم بود، و همین قدم هاست که تاب آوری در برابر تهدیدات را افزایش داده است. یک سال گذشته، میدان سیاست ایران پر از صدا بود؛ جدل ها، کشمکش ها، تیرهای هر روزه و جنگی که بر کشور تحمیل شد. در دل این هیاهو، دولت چهاردهم راهی متفاوت برگزید. نه به میدان جدل آمد و نه زبان به گلایه گشود، بلکه تلاش کرد کارهای کوچک و بزرگ را بی هیاهو پیش ببرد. در کنار نیروهای نظامی از کبان کشور دفاع کرد و همراه و همدل با فعالان اقتصادی برای تأمین نیازهای اساسی مردم جنگید. این ویژه نامه تلاشی است برای بازگویی همین قدم های بی صدا؛ گام هایی که زیر سایه بلند مشکلات پنهان ماندند. گام هایی که دولت خواست آنها را به تبلیغ و شعار بدل کند، اما نبودشان می توانست وضعیت را سخت تر کند. اگر انضباط بودجه ای نبود، تورم می توانست از مرزهای بالاتری بگذرد. اگر دوراندیشی برای تأمین کالاهای اساسی نبود، فشار بر سفره مردم به مراتب سنگین تر می شد. اینها همه به معنای پایان مشکلات نیست؛ مردم همچنان در تنگنا هستند و سایه ابرچالش های دیرینه بر زندگی روزمره شان سنگینی می کند. اما معنای این ویژه نامه آن است که گفته شود حتی در همین شرایط دشوار، تلاش هایی برای جلوگیری از وخیم تر شدن اوضاع صورت گرفته است. قدم های بی صدا شاید در هیاهوی سیاست شنیده نشوند، اما نبودشان را همه احساس خواهند کرد. امید آنکه این گام های آرام، در ادامه مسیر به راهی هموار بدل شوند و زمینه را برای برداشتن گام های بلندتر فراهم کنند.